

**DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MĀCHYAN NI; -
1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI**

Ahkyak Mădung Zaw Ni

Shinggan daw hkrang hku nga yang, 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni gaw Israela Hkawkam ni a läbau rai nga ai. Käja wa gaw 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni gaw Kärai Käsang a htani htana yaw măsing hte mătut măhkai nga ai lädat hta chyoi pra ai wënyi a shădu n-gun jaw ai npu hta ka da ai lam rai nna, dai hpe shingdaw ai hku nna hpaw hpyan ai hte, gumhpai nhtawm, dinghta ga ntsa Mădu e lăta la hkrum ai a mărang e gunhpai ngut kre shăngut ai lam rai nga ai.

Kärai Käsang a htingnu rai nga ai hpung hpe gawgap na mătu jet ai Hkristan asak hkrung lam gaw asak jaw ai Wënyi hku nma anhtē a măbyin kăta de gawgap ya nga ai si hkam nna, bai hkrung rawt ai Hkristu a asak hkrung ai lam rai nga ai. Dai hku nna anhtē gaw lăni hte lăni ningnan gram shărai hkrum na mătu Mădu a bai hkrung rawt ai lam, dăgu hte si hkam ai lam de hkrang nsam bung wa nhtawm, hpung hta Mădu a hpung shingkang a mătu hpung shingkang kaw nna hpung shingkang de hkrang nsam gălai shai mat wa na rai nga ai.

Kärai Käsang a hpung shingkang –hkik hkam htoi tu ai lam hta dandawng ai Kärai Käsang—gaw Kärai Käsang a htingnu hpe jähpring ya ai lam hta Kärai Käsang a hpung shingkang gaw, mi na npawt nhpang hte seng ai Kärai Käsang a yaw măsing hte mătut măhkai nna, chyoi pra ai ni a kăta de bang la hkrum nhtawm, amyu rusai ding yang mahkra hpung hta, Hkristu hta, Kärai Käsang a mătu hpung shingkang byin wa nna,

Yerusalem märe nna mahkra gaw htani htana hte seng ai Kärai Käsang a hpung shingkang hpe dandawng na rai nga ai. Dai gaw Kärai Käsang shi hkum nan märe kaw nna htoi tu nga ai lam rai nga ai.

Ga shăka ningnan hta rawng ai awngdang ai ni gaw asak hta ningngai na mătu chyēju hte ding hpring ai lam a chyēju kumhpa hpe nhpaw n-ya sutsu hkra hkap la lu ai Hkawkam ni rai ra nga ai. Asak hta ning ngai ai lam nga na mătu, anhtē gaw wënyi a uphkang ai npu hta nga ra nna, Mădu Kärai a myi man hpe kăbu găra ra nga ai. Dai gaw Mădu Kärai a ahkaw ahkang, sutsu ai lam hte shăman chyēju ni lawm nga ai.

1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI

Message One

**Shingdaw Lam Hku Nna Hpaw Hpyan Ai Hte Gunhpai Nga Ai Kărai Kăsang
A Yaw Măsing Hte Seng Nna 1Hkawhkam Hte 2Hkawhkam Laika Hta Rawng Ai
Mi Na Npawt Nhpang Hpaw Hpyan Ai Lam**

Htina chyumdaw: - Eph. 1:10, 22-23, 3:9, Kol. 2:9, 3:11, 1Tim. 1:4, 1Hk. 2:11-12, 6:1-2.

I. Tengman ai chyum laika gaw Kărai Kăsang a yaw măsing laika buk rai nga ai. Nin. 1:1, 26-28. Shr. 21:1-2, 9-11.

- A. Tengman ai chyum laika buk ting gaw ga shăka dingsa chyum laika hte ga shăka ningnan chyum laika lăhkawng yan a shawng nnan Kărai Kăsang a yaw măsing hpring tsup ai lăchyum shăleng ai hte hpring tsup ngut kre lam rai nga ai. Eph. 1:10, 1Tim. 1:4.
- B. Tengman ai chyum laika gaw Kărai Kăsang a htani htana yaw măsing hte seng nna Kărai hte seng ai hpaw hpyan da lam mătsing măsat, Hkristu gaw kă-ang dăju rai nga ai hte ajet rai nga ai mătsing măsat rai nga ai. Yhn. 14:6, Kol. 1:15, 3:11.
  1. Hkristu gaw măsum lăngai Kărai a dandawng ai lam rai nna, hpung gaw Hkristu a hkumhkrang rai nga ai. 2:9, Eph.1:22-23.
  2. Hkristu hte hpung gaw tengman ai chyum laika a npawt nhpang gumhpawn gaw gap ai hkrang rai nga ai. Eph. 5:32.
- C. Tengman ai chyum laika a ahkyak mădung zaw rai nga ai Kărai Kăsang a yaw măsing gaw măsum lăngai Kărai gaw, Mădu a yaw măsing hte măsing jăhkrat ai hte rau, Kărai hte seng ai măsum lăngai măbyin hta shi hkum nan hpe shi a lăta la hkrum ai, hkrang shaw la hkrum ai, ningnan shăngai hkrum ai măsha ni a kăta de shanhtē a asak, shanhtē a asak jaw ya ai lam hte shanhtē a yawng măyawng hku nna kăran kăchyan ya nna, shanhtē hpe shawng nnan daw hta Hkristu a hkumhkrang hku nna mung, jăhtum hku nna Yerusalem măre nnan hku nna mung, Mădu a gumhpawn dandawng ai lam byin shăngun na mătu rai nga ai. Eph. 3:9.
  1. Kărai Kăsang a yaw măsing gaw tengman ai chyum laika a mătu ahkyak mădung zaw re lam mu ai rai yang, anhtē gaw ndai zaw hpe tengman ai chyum laika na laika mahkra hpe hkaja ai lam hta jai lang wa na rai nga ai.
  2. Anhtē gaw ndai zaw hpe mu nna jai lang ai rai yang tengman ai chyum laika gaw Kărai Kăsang hpang de rai nga ai zawn, anhtē hpang de mung byin wa na rai nga ai. Kărai hte seng ai hpaw hpyan lam—Luk. 24:44-46.

DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MĀCHYAN NI

II. 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni gaw läbau la hte seng ai daw ni hte seng ai lam nnga ai sha, ndai laika ni hta rawng ai mi na npawt hpaw hpyan ai lam hte seng nga ai.

- A. Yawshu laika kaw na Eshta laika du hkra mäsat da ai hku nga yang läbau a mi na npawt hpaw hpyan ai lam gaw Kārai Kāsang a htani htana yaw mäsing hpe Mädu a läta la hkrum ai mäsha ni gaw dinghta ga ntsa hta gära hku gunhpai na lam hpaw hpyan na mätu rai nga ai. Ysh. 1:1-9, 1Sam. 16:12-13. 1Hk. 2:11-12, 6:1-2.
- B. Shinggan daw hku nga yang, 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni gaw Israela hkawkam a läbau rai nga ai. Käja wa 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni gaw Kārai Kāsang a htani htana yaw mäsing hte mätut mähkai ai lädat hta Kārai Kāsang a Wēnyi shädut ai npu hta ka da ai lam rai nga ai. Eph. 3:9, 1Tim. 1:4.
- C. Shingdaw lam ni hku nna Dawi hte Shawlumon gaw Israela Hkawkam ni a läbau hta Kārai Kāsang a yaw mäsing hte mätut mähkai nga ai mäjaw, Kārai Kāsang a dandawng ai lam rai nga ai Hkristu hte Hkristu a hkumhkrang rai nga ai hpung hte seng nga ai lam ngang kang ai sakse mädi mädun ai lam rai nga ai. Eph. 5:32.
- D. Shawlumon hte shi hku nna gawgap ai htingnu gaw, Israela a läbau hta ngang kang ai daw rai nga ai hte dai läbau hta dam läda dik ai shingwang hpe shära la da ai mäjaw, dai ni gaw Israela a läbau gaw, ga shäka dingsa a hkrang lädat hta Kārai Kāsang a htani htana yaw mäsing ngut kre hpring tsup na lam hte seng nga ai lam sakse mädi mädun ai lam nan rai nga ai. Luk. 24:44.
  - 1. Hkristu hte hpung gaw Kārai Kāsang a yaw mäsing ka-ang däju hte seng ai lam rai nga ai hte ninggawn tawa hte seng ai rai nga ai gaw ga shäka ningnan chyum laika hte ga shäka dingsa chyum laika lähkawng yan hta ninggawn tawa hte seng ai lam rai nga ai. Mat. 16:16-18.
  - 2. Läbau laika ni gaw Hkristu hte hpung hte seng ai Kārai Kāsang a htani htana yaw mäsing myi jut ningmu hku nna ka da ai re lam anhtē mu ra nga ai. Eph. 5:32.
- E. 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni hpe hti ai shäroi, anhtē gaw ga shäka dingsa chyum laika hta rawng ai läbau ni hte ga shäka ningnan chyum laika läpran na mätut mähkai da ai lam hpe mu ra nga ai. Ndai mätut mähkai ai lam gaw Hkristu a mätu, Hkristu a hkumhkrang a mätu rai nga ai Kārai Kāsang a yaw mäsing rai nga ai. Eph. 1:22-23, 3:17, 4:16.

III. Ga shäka dingsa läbau a shingdaw lam lädat hta Kārai Kāsang a yaw mäsing hte ni htep hkra mätut mähkai nga ai. Eph. 3:9, 1Kor. 5:7, 10:6.

1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI

- A. Ga shăka dingsa chyum laika gaw Kărai Kăsang a htani htana yaw măsing hta ga shădawn hpaw hpyan da ai hkrang bung rai nna, ga shăka ningnan chyum laika gaw Kărai Kăsang a htani htana yaw măsing hta tatut ngut kre hpring tsup ai lam rai nga ai.
- B. Ningpawt ninghpang laika kaw na tăra jăhprang laika du hkra shingdaw ai lam ni gaw măsum lăngai Kărai gaw Mădu a htani htana yaw măsing kă-ang dăju hte shingwang hku nna Hkristu hta dandawng ai lam hpaw hpyan ai sha n-ga, Hkristu gaw măsum lăngai Kărai a lăta la hkrum ai ni a mătu a lu ai lam hte yawng măyawng re lam hpe mung hpaw hpyan da ai. Trj. 8:7-11.
- C. Yawshu kaw nna Eshta du hkra lăbau laika shi lăhkawng gaw Mădu a lăta la hkrum ai ni gaw lămu ga kăja hku nna, Mădu ga sădi jaw da ai yawng măyawng lawm ai Hkristu hpe mădu lu ai, săli wunli hkam la ai hte kăbu găra lu na mătu, măsum lăngai Kărai a shămu shămawt ai lam hpe hpaw hpyan da ai. Ysh. 1:1-9, 13, Est. 4:13-14.
- D. Ga shăgawp laika ni—Yoba, Shăkawn kungdawn laika, ga shăgawp laika, Hpaji ningli laika, Shawlumon a măhkawn ga—ni gaw Hkristu gaw Kărai Kăsang a lăta la hkrum ai măsha ni a mătu shi a hpang hkan nang na mătu jet ai hkum tsup lam hte Kărai Kăsang a lăta lahkrum ai măsha ni mădu la lu nna, kăbu găra na mătu jet ai myit dik myit pyaw lam re lam hpaw hpyan da ai. Yob. 42:1-5, Shk. 2:6-12, 8:1, Mhk. 1;2-4, 6:1,10, 13, 8:1, 14.
- E. Esaia kaw nna Malahki du hkra myihtoi laika shi sănit hta măsum lăngai Kărai gaw Kărai măsha lăngai hku byin wa nna, Mădu a htani htana yaw măsing ngut kre hpring tsup na mătu, Mădu a hpring tsup ai hkrang shaw lam hpe ngut kre na lam, dai gaw sumsing nnan hte ginding aga nnan hta ngut kre hpring tsup na re lam hpaw hpyan da ai. Esai. 9:6, Shr. 21:1.
- F. Mahte kaw nna Yawhan laika du hkra măsum lăngai Kărai gaw yawng măyawng lawm ai asak jaw ai Wĕnyi byin na mătu ninggam hte ninggam laidi nna, ngut kre hpring tsup mat sai re lam hpaw hpyan da ai. Yhn. 1:14, 7:39.
- G. Kăsa laika gaw yawng măyawng lawm ai asak jaw ai Wĕnyi gaw shi hkum nan hpe Kărai Kăsang a dandawng lam rai nga ai Hkristu a jet ai lam hku nna Kărai Kăsang a hpung ni hpe gălaw shăpraw na mătu chyam bra law htam wa shăngun ai lam hpaw mădun da ai. 1:3, 8, 2:22-36, 4:23-31.
- H. Roma laika kaw nna shingran laika du hkra hta yawng măyawng lawm ai asak jaw ai Wĕnyi gaw Hkristu a hkumhkrang hku nna ngut kre hpring tsup ai măsum lăngai

DAN LENG SANPRA HKRA HKAJA AI LAM GA MĀCHYAN NI

Kārai a sak hkrung ai māhkri shawn lam hku nna hkrang nsam gālai shai hku nna hpung ni hpe gawgap nga nhtawm, dai gaw ngut kre hpring tsup ai māsum lāngai Kārai a htani htana kāba dam lāda ai lam hku nna Yerusalem māre nnan hta ngut kre hpring tsup wa na rai nga ai. Rom. 1:3-4, 12:4-5, 16:20, Shr. 21:2, 9:11.

- IV. 1Hkawkam hte 2Hkawkam laika ni hta rawng ai mi na npawt hpaw hpyan ai lam gaw shingdaw lam hte seng ai hpaw hpyan lam, gumhpai ai lam nga nga ai.**
- A. Israel a läbau gaw hpung ting a shingdaw lam sha n-ga, Kārai Kāsang a yaw māsing a shingdaw lam mung rai nga ai. 1Tim. 1:4.
  - B. Israel gaw ga shāka ningnan hta Kārai Kāsang a läta la hkrum ai hku nna, hpung hpe shingdaw ai. 1Kor. 5:7, 10:6.
    - 1. Kārai Kāsang a yaw shāda lam gaw, gumhpawn da ai hkumhkrang hpe lu la na mātu rai nga ai. Eph. 1:22-23.
      - a. Israel amyu hku nna shingdaw da ai Israel kāta de bungli gālaw nna, dai hku nna shanhtē gaw Kārai Kāsang a nta, dinghta ga ntsa Kārai Kāsang a shānu shāra byin wa na rai nga ai. Pru. 25:8-9, 40:34.
      - b. Ndai gumhpawn da ai Israel gaw Hkristu a hkumhkrang hku nna hpung a shingdaw lam rai nga ai.
    - 2. Israel läbau ting gaw hpung a shingdaw lam rai nga ai. Pawlu gaw Israel amyu māsha ni a läbau hpe ga shāka ningnan hpung asak hkrung lam hku nna la sa hpaw mādun wu ai. 1Kor. 5:7, 10:6.
    - 3. Ga shāka dingsa hta māsha lawlaw—Israel---nga nga nna, ga shāka ningnan hta māsha law law—Hpung---nga nga ai. Ndai māsha wuhpung lāhkawng gaw Kārai Kāsang gālaw ai lāngai sha re lam—Kārai Kāsang a yaw māsing ngut kre hpring tsup ai lam—hpe hpaw mādun ai lam rai nga ai. Eph. 1:10, 3:9.
  - C. Dawi gaw mātsan jamjau hkrum ai Hkristu hpe shingdaw nna, Shawlumon gaw Kārai Kāsang a mungdan hta de a hpung shingkang htoi ai lam hta hpung shingkang dandawng ai Hkristu hpe shingdaw ai. 1Hk. 2:11-12.
  - D. Htingnu gaw ninggawn tawa hta Kārai Kāsang a shingdaw nlu ai gawgap lam rai nga ai, Hkristu hte hpung hpe shingdaw ai. Mat. 12:6, 16:18.
  - E. Myihtoi Elisha hpe shingdaw ai lam hta Kārai Kāsang a yaw māsing hpe gawng mālai tawn da ai rai nga ai. Shi gaw ga shāka ningnan na ajet hpe shingdaw hpaw mādun ai ga shāka dingsa hta rawng ai shingdaw lam rai nga ai. 2Hk. 4:9.
  - F. Ahab a gawng ngu sumla nawku ai shi mādu jan rai nga ai nju dik hpa, Yezebela gaw ga shāka ningnan a ajet hta Yezebela hpe shingdaw ai lam shut shai nga ai hpung hpe shingdaw ai lam rai nga ai. 1Hk. 16:31, 19:1-2, 21:23, Shr. 2:20-23.

1HKAWHKAM HTE 2HKAWHKAM LAIKA NI

G. Ndai shingdaw lam hta Hkawkam wang hte Kārai Kāsang a httingnu ni gaw ga kāran da timung, ga shāka ningnan jet ai lam hta ndai lam lāhkawng gaw lāngai sha gawgap lam rai nga ai. 1Hk. 9:15, Eph. 2:1-22.

1. Măga mi hta ga shāka ningnan kamsham ai ni rai nga ai anhtē gaw Kārai Kāsang hpe dawjau ai hte nawku ai lam gălaw na mătu, hkinjawng agyi ni rai nga ma ai. 1Pet. 2:9.
2. Kăga măga mi hta anhtē gaw Kārai Kāsang a mătu ningngai nga na Kārai Kāsang a hkawkam ni rai nga ga ai. Shr. 1:6, 9, 5:10.

H. Hkawkam ni gaw ga shāka ningnan kamsham ai ni a shing daw lam rai nga ai. Hpa măjaw nga yang ga shāka ningnan kamsham ai ni yawng gaw Hkawkam ni tai na mătu, Kārai Kāsang hku nna hkye hkrang la hkrum ai măjaw rai nga ai. Shr. 1:6, 9, 5:10.

1. Ga shāka ningnan hta rawng ai kamsham ai ni gaw Kārai Kāsang a yaw măsing hta Hkawkam ni hpe shingdaw ai lam ngut kre hpring tsup ai lam rai ra ai. Rom. 5:17, 21.
2. Ga shāka ningnan hta kamsham ai ni yawng gaw hkawkam ni hte hkinjawng agyi ni tai na mătu hkye hkrang la hkrum ai. 1Pet. 2:9, Shr. 1:6, 5:10, 2Tim. 2:12.
  - a. Kārai Kāsang gaw uphkang nga ai. Raitim Mădu gaw ding tawk uphkang ai lam nnga ai. Mădu gaw hkawkam ni hku nna kamsham ai ni rai nga ai anhtē kaw nna uphkang nga ai. Shr. 20:4, 6, 3:21.
  - b. Anhtē gaw Kārai hte seng ai, Wēnyi hte seng ai, sumsing hte seng ai, hkawkam hte seng ai, hkaw seng hte seng ai, asak hta ningnan shăngai la hkrum ai lam rai nga ai. Ndai lam gaw anhtē hpe yawng măyawng a ntsa hkawkam ni hku nna ning ngai na mătu hkawkam dang ya ai. Yhn. 1:12-13, 3:3,5, Shr. 5:10, Rom. 5:17, 21.

V. **Lăbau laika ni hpe chyoipra ai chyum laika hta bang da ai lam gaw shingdaw ai lam hta dai gaw Kārai Kāsang a yaw măsing dan dan leng leng ningmu hpe hpaw mădun ya ai măjaw rai nga ai. Ga shāka dingsa a shingdaw ai lam nam chyim gaw kă-ang dăju hte jet ai lam hku nna Hkristu hte Mădu a hkumhkrang hte rau nga nga ai Kārai Kāsang a yaw măsing rai nga ai. Eph. 1:9, 3:9, 5:32.**